

COT 161
ИСТИНСКИЯТ
ЛИДЕР В ОХРАНАТА
И СИГУРНОСТТА
Габрово, „Орловска“ 39
0884 116 417

НАПРЕД КЪМ ПО-ДОБРО

Венци Габрово
ул. Хр. Смирненски 58

0885 810 810
продажби и сервис

Младежки център Габрово
предлага семинари за млади
хора от 1 до 3 април ▶▶ 2

Четвъртък, 28 март 2024 г., бр. 61 (7862), година XXXIII. Цена 70 ст.

1000 Вести

Вестник за общините Габрово, Севлиево, Дряново и Грявна

Ангел Траков заложи на Севлиево, 3 кръга от мотокроса ще са на „Горна Росица“

Оглавяваната от Ангел Траков БФ "Мотоциклетизъм" залага на Севлиево, става ясно от публикувания календар за 2024 г. Цели три от десетте кръга на предстоящия шампионат ще се проведат на считания за най-добър в света мотополigon "Горна Росица". Иначе официалното откриване на първенството е с „Grand Prix Поморие 2024“ - на 7 април 2024 г. на уникалното пясъчно трасе край село Порой, носещо името на легендарния дизайнер на мотописти Тотю Чакров.

Вторият кръг е на на 20-21 април - Grand Prix Sevlievo, който е и кръг от Европейския шампионат EMX65/EMX85. Край Севлиево ще се състои и петата надпревара - на 22 и 23 юни, както и предпоследният, девети, кръг - на 19 и 20 октомври - заедно с отборната Купа на България по мотокрос.

Републиканският шампионат ще приключи на 2 и 3 ноември край Айтос на мотополigon „Айтос“.

www.idealstandard.bg

Областната болница с програма за стимулиране на младежите и за набиране на кадри

Посланието е: Стани един от нас

ДИАНА КОЛЕВА

Младежите от област Габрово ще могат да се възползват от специалната програма на МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ за стимулиране на студентите в специалностите „Медицина“ и „Здравни грижи“. В рамките на програмата е предвидено заплащане на семестриалните такси и/или стипендии на обучаващите се срещу сключване на трудов договор за работа в лечебното заведение след завършване на висше образование.

Ръководството на болницата се ангажира още

с подпомагане процеса на подготовка за кандидат-студентски изпити, предоставяне на възможност за работа на студентите в летните месеци като здравни асистенти, съдействие за намиране на квартира или подсиуряване на ведомствени жилища за служителите на лечебното заведение с помощта на Община Габрово.

Програмата се представя подробно пред учениците в XI и XII клас, като до момента са проведени срещи с възпитаници на СУ „Райчо Каролев“, Национална Априловска гимназия, СУ „Максим Райко-

вич“ - Дряново и ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“. Срещите се провеждат в рамките на кампанията „Кариерен компас“ със съдействието на Областен управител на област с административен център Габрово и заместник областния управител Даниела Маринова.

Изпълнителният директор на МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ д-р Минко Михов подчерта, че професиите, свързани с медицина и здравни грижи, гарантират 100-процентова заетост на завършилите кадри. Възнагражденията на различните професии-лекар, медицинска сестра, акушерка, лаборант,

реабилитатор, кинезитерапевт - се повишават, а работните места са гарантирани. Той допълни, че лекарите и медицинските специалисти, които работят в областната болница, имат възможността да се учат от светила в медицината чрез специализации в партньорската болница O.L.V. в гр. Аалст, Белгия.

Главната сестра Радка Колева поясни, че професиите на специалистите по здравни грижи се развиват, като предоставят все повече възможности както за младите момичета, така и за младите момчета.

По следите на индианските цивилизации - Мексико и Гватемала

Отново в Мексико. Тулум

Пътеписите на Георги Трендафилов

продължава от стр. 8

В Тулум пристигнах късно след полунощ и малко стреснах полузаспалата дама на рецепцията в хотела. Но тя, казваше се Ели, се оказа много любезна и доста си поговорихме преди да се прибера в стаята си, която беше много чиста, просторна и приятна. На сутринта установих, че това се отнася и за целия хотел - с хубав басейн и изключително приятен вътрешен двор от типа „патио“ и високи палми. Отивайки на закуска, изказах задоволството си от хотела на неговия управител, много приятна и любезна дама, която беше застъпила на рецепцията.

продължава на стр. 8

Вероника, управителят на хотела

Templo de los Frescos

Хотелът ми в Тулум

Една госта едра игуана си беше избрала това място за наблюдение

Младежки център Габрово предлага семинари за млади хора от 1 до 3 април

Три от участниците в обучението ще имат възможността да надградят наученото на специално събитие в Испания

МАРТНИНА ГРУЕВА

През следващата седмица, от 1 до 3 април, Младежки център Габрово е подготвил, в партньорство с проект "PlaceOut!", няколко семинара за младите хора на град Габрово, на възраст 14-22 години. Локация: Ритуална зала на Община Габрово. Нужна е предварителна регистрация за участие! Тримата от участниците в обучението ще имат възможността да надградят наученото на специално събитие в Испания в края на май!

Започваме на **1 април**, от 10 часа, лято часово време, с едно бързо упражнение за запознаване на участниците. След това в рамките на деня, ще научите какво е младежко застъпничество и как да общувате с институциите, ще обсъдим заедно какъв проект или инициатива бихте искали да осъществите на територията на Габрово. Ще научим повече за вълнуващия пример на одружение TAM от Велико Търново и колко дързост и мечти са необходими за да се създаде фестивала "48 часа Варуша юг". Малка разходка в парка около Младежкия център (Летен театър) и генериране на идеи за неговото използване. Ще погостуваме на НЧ „Будителите“ в техния

нов дом Палаузовото училище в Шести участък – запознаване с дейността на читалището и тяхното партньорство с Община Габрово и завършваме с посещение на Умниковото училище в града.

На **2 април**, отново започваме в 10:00 ч., а темата на обучението ще бъде "Лидерството в действие", ще се насладите на кратка представяне на дейността на Младежки парламент Габрово. Ще чуем историята на един танцов ансамбъл и за най-танцуващия хотел във Велико Търново, ще надзърнете в кухнята на Узана Поляна Фест, а следобеда ще се разходим до Регионалното депо за неопасни отпадъци.

На **3 април**, в третия ден и последен ден от серията обучения, отново от 10:00 ч., ще чуем интересни примери от Европа и България за силата на младежките организации, за това как група млади хора създават Горски център Чатъма в Родопите и поставят началото на фестивал Беглика.

За всяко обучение има подсигурен обяд.

Обученията са безплатни, но поради ограничения брой на присъстващите и осигуряване на обяд, се изисква регистрация.

Записване в ЛИН-

1 април, 11:00 – 12:00 Как се появява TAM на картата на Велико Търново. Колко дързост и мечти са необходими за съживяването на един квартал и преобразяването му във фестивал за 48 часа, Галин Попов.

2 Април, 10:00 -10:30 Лидерството в действие. Представяне на дейността на Младежкия парламент в Габрово, Виктория Димова

2 април, 13:00 – 14:00 Как започва историята на един танцов ансамбъл, кога залата отпеснява на танцьорите, кой и защо им наема хотел, за да им осигури активна почивка между репетициите, Николай Корчев. Слегва и един бърз урок по народни танци с Николай Корчев

1 април, 15:00 – 16:30 На гости на НЧ „Будителите“ в техния нов дом Палаузовото училище в Шести участък – запознаване с дейността на читалището и тяхното партньорство с Община Габрово, Светослав Славчев

2 април 10:30 – 11:30 Узана Поляна Фест или как зелените идеи влизат в действие, за да сберат хиляди хора на най-високата билна поляна на Балканите, Виолета Янева

КА - <https://linktr.ee/youthgabrovo>

Ако имате въпроси, пишете ни, или звънете на тел. +359 88 790 70 75

Можете да ни намерите в социалните мрежи:

Facebook: Младежки център Габрово

Линк: <https://www.facebook.com/YouthCenterGabrovo>

Instagram: [youthcentergabrovo](https://www.instagram.com/youthcentergabrovo?igsh=MWJ2emR5bDNjNjVnZA==)

Линк: <https://www.instagram.com/youthcentergabrovo?igsh=MWJ2emR5bDNjNjVnZA==>

„Заедно в кулинарните традиции и обичаи“

ДИАНА КОЛЕВА

Събитието се проведе днес в ПГИТ "Рачо Стоянов" и представи ястия, облекла и обичаи на различни народи и етноси. Инициативата бе осъществена по Плана за интеграция на Община Дряново под надслов "Заедно в кулинарните традиции и обичаи". Проявата уважиха областният управител Мария Башева - Венкова, заместник-кметовете на Община Дряново Дяляна Джеджева и Ангел Ангелов, председателят на Общински съвет Дряново Тодор Георгиев.

Музеят на хумора и сатирата става на 52 на 1 април, празникът започва в 9:00

Музеят на хумора и сатирата в Габрово отбелязва 52 години от създаването си на 1 април. По традиция в Международния ден на хумора и шегата, институцията отваря врати и показва габровската щедрост със събития, предназначени за всички възрасти. Това съобщава на сайта си културната институция.

"1 април е по-специален от всякога. Музеят отваря врати за своята 52-ра годишнина и е подготвил празнична програма за почитателите на изкуството през целия ден. Очакваме ви със събития за малки и големи, а както

винаги влизат е свободен. Ако сте готови за ден, пълен със смех и изкуство, присъединете се към нас в Музея на хумора и сатирата в Габрово.", посочи Светлана Михайлова, ръководител на отдел „Връзки с обществеността“ на културната институция.

Празничната програма започва в 9:00 ч. с обявяване на името на #БезвименнотоКоте и представяне на кръстника. По-късно ще се състоят детско ателие "Първоаприлска шегата" в Зала на жирафите, ще бъдат наградени победителите от конкурса "Тийн куратор". За празника е предвидено детско ате-

лие "Шарж и авто-шарж" с Ивайло Цветков в зала 7, ще бъде открита "10% Карнавал" – група изложба на фотографии от Габровския карнавал през последните 10 години в Зала 8, а от 17:30 ч. ще бъде открита юбилейната изложба на карикатуриста Ивайло Цветков "60 димоптъра КАРИКАТУРОгледство" в зала 7.

Домът на хумора и сатирата в Габрово е открит на 1 април 1972 г., като главен изпълнител на идеята и първ директор на културната институция е Стефан Фъртунов (1926-2010 г.), юриконсулт по професия и събирач на габровски анекдоти.

Калоян Христов представя „Апология на сетивността“

На 4 април от 17:30 ч. в зала 3 на Музея на хумора и сатирата ще бъде представена новата стихосбирка на поета Калоян Христов „Апология на сетивността“, издание на издателство „Знаци“. Модератор и водещ на поетичната среща ще бъде Иван Хр. Христов. В представянето ще вземат участие Музикантите Цветомир Цанков и Огнян Тюлюмбаков. Ще участват също актьорите Виктория Василева и Павел Кинчев.

Калоян Христов завършва средното си образование в Националната Априловска гимназия. Завършва "Българска филология" в СУ „Св. Климент Охридски“ и магистратура към Факултета по педагогика на СУ „Образователен мениджмънт“.

Той е един от създателите и редакторите на литературния сайт Tetradata.com, както и на издателство „Тетрадката“.

Преподавател е по български език и литература в гимназиален етап в Частна немска езикова гимназия „Ерих Кестнер“, София.

Води ежегоден курс по творческо писане за ученици. Литературни изследвания на Калоян Христов са публикувани в сп. „Литературата“ и др. Негови научни разработки са: „Геометрия на пространствата в декоративния роман на Чавдар Мутафов баков. Ще участват също актьорите Виктория Василева и Павел Кинчев.

Калоян Христов завършва средното си образование в Националната Априловска гимназия. Завършва "Българска филология" в СУ „Св. Климент Охридски“ и магистратура към Факултета по педагогика на СУ „Образователен мениджмънт“.

Приключи „ФестивалНО в Квартала“

ГАЛИНА ВИТАНОВА

С публично представяне на План за привличане на публики приключи проект „ФестивалНО в Квартала“. Дейността е съвместна колаборация с партньора Осло Интернешънъл Хъб от Норвегия и има за цел да даде насоки за бъдещи действия и използване на иновативни подходи за привличане на публики, които биха дали възможност на местните културни оператори да развият своето изкуство в среда на непрекъсната трансформация и променящи се очаквания и търсения.

В ролята на експерт от българска страна в процеса влезе Илия Деведжиев – актьор, драматург, писател, ръководител на детски театър или кратко казано творец с много превъплъщения. В основата на опита му да направи моментна снимка на ситуацията на габров-

ската културна сцена, експонирана благодарение на резултатите от проекта стоят сложните отношения Публика и Доставчик на културен продукт. Динамиката на културните процеси и намирането на ефективни начини за привличане на публиката се оказва жизненоважно за развитието, оцеляването

и изобщо съществуването на държавните и общински формации, НПО и свободния сектор.

Заслугата на „ФестивалНО в Квартала“ в най-общ аспект е децентрализацията, защото проектът даде възможност на хората от кварталите да открият културните субекти на града и им показа пътя

към тях. Социализацията на нетрадиционни пространства в периферията и превръщането им в сцена на културни събития, може да се окаже ефективен начин за привличане на публики.

„Този проект докосна сетивата на габровци и усещанията на тези, които имат отношение към

културата като цяло. ФестивалНО показа, че смело можем да експериментираме и опитът беше сравнително успешен. Сега пред нас стои друго предизвикателство – след като вече разбрахме, че можем, че този модел работи и че хората имат нужда и право различни културни формати да достигат до тях, следва „ФестивалНО в квартала – 2“, което вярвам ще се осъществи благодарение на Програма „Култура“ на Община Габрово, където един от приоритетите беше формулиран с идеята да се продължи този подход“, каза кмета на Габрово Тания Христова по време на събитието.

Домакин на представянето на Плана за привличане на публики бе Интерактивен музей на индустрията, а на него присъстваха ръководители на културни институти от Габрово, творци, представители на НПО, читалища.

МС одобри мораториума за нови болници и нови дейности

ЗДРАВЕ.НЕТ

Кабинетът одобри законопроект за промени в Закона за лечебните заведения. С проекта се предлага въвеждането на мораториум за създаване на нови лечебни заведения за болнична помощ, както и за разкриване на нови дейности в съществуващи болници, до актуализацията на Националната

здравна карта, съобщава от пресцентъра на Министерския съвет.

Припомняме, часове по-рано, при началото на заседанието на Кабинета, министър-председателят в оставка акад. Николай Денков анонсира промяната.

Настоящата Национална здравна карта не отразява значителните промени, настъпили в здравно-

демографския профил на страната и в структурата на здравната мрежа, тъй като не е актуализирана от 2018 г. Предвижда се актуализацията на Национална здравна карта да бъде утвърдена до май 2024 г., уточняват от правителствената пресслужба.

С промените в ЗЛЗ отново се обособява

самостоятелна агенция по трансплантация

В приетия от МС законопроект се предлагат и други важни промени: отделянето на дейностите, свързани с трансплантациите, от Изпълнителната агенция „Медицински надзор“, в самостоятелна Изпълнителна агенция по трансплантация. От МС отбелязват, че това се прави

„с оглед неефективното управление и координация на процесите, свързани с организацията на дейности за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантациите“.

С промените в Закона за лечебните заведения се създава и ясна и конкретна нормативна регламентация за регистрация на втори и следващ адрес на лечебните

заведения. Облекчава се и процедурата по издаване на удостоверение за лекари, работещи в болничната помощ, които регистрират индивидуални практики за специализирана извънболнична медицинска помощ. Законопроектът предвижда и създаването на единен електронен регистър на лечебните заведения, който ще се поддържа от Министерството на здра-

веопазването.

Предвижда се и възстановяване на акредитацията на лечебните заведения като процес, насочен към осигуряване на качеството на здравните услуги, оценка на възможностите за обучение на студенти и специализанти, постигане на по-добри резултати и информирани медицинските специалисти и гражданите.

Млад учен от МУ - Варна с престижна национална награда за изследване на превенцията на сърдечно-съдови заболявания

Д-р Татяна Чалкова, д. м., главен асистент в Първа катедра по вътрешни болести към Факултета по медицина на МУ - Варна, бе удостоена с престижна награда от Българската лига по хипертония (БЛХ), съобщават от висшето учебно заведение. Тя получи приза за млад изследовател на БЛХ за 2023 г. на името на проф. д-р Рахнева. Наградата е за-

ради заслугите на д-р Чалкова в научноизследователската дейност в областта на превенцията на сърдечно-съдовите заболявания.

Д-р Чалкова участва в мултидисциплинарен екип за изследване на сърдечно-съдовия риск при болни със захарен диабет тип 1 с дълга давност, спечелил научен проект по Фонд „Научни изследвания“ на МОН с

ръководител проф. Виолета Йотова и по Фонд „Наука“ на МУ - Варна с ръководител проф. Йото Йотов. Младият учен показва, че тази група лица са с повишен риск от възникване на сърдечно-съдови заболявания и трябва да се вземат рано превантивни мерки. Те по-често развиват артериална хипертония, имат по-голяма съдова възраст от хронологичната им,

по-често имат отлагане на калций в съдовете на сърцето. Резултатите от проучването бяха публикувани в редица престижни медицински списания и са представяни на научни форуми у нас и в чужбина.

Наградата бе връчена на д-р Чалкова лично от председателя на БЛХ проф. д-р Арман Постаджиян, д.м., по време на Научен симпозиум Арте-

риале: Хипертония, който се проведе с международно участие, който се проведе 22-24 март 2024 г. в гр. София.

„Поздравяваме д-р Чалкова с постижението и се надяваме, че това ще е началото на поредица нови и по-големи успехи, които допринасят за издигане на авторитета на МУ - Варна“, казват от вуза.

ЗДРАВЕ.НЕТ

Кметът на София обеща основната заплата в детското здравеопазване да стане 1890 лева от 1 април

Днес мога да направя конкретно обещание, че ще има необходимото увеличение и ще се изпълни Колективният трудов договор. Това обявя на брифинг кметът на София Васил Терзиев по повод протеста на работещите в детското и училищно здравеопазване с искане за увеличение на възнагражденията, които се състоят вчера. Това увеличение ще се случи от 1 април, уточни той, цитиран от БТА.

В редица разговори с Министерския съвет договорихме, че това нещо ще се случи, посочи Тер-

зиев и допълни, че вече се правят всички формални стъпки за това.

Искаме да кажем, че за нас това е изключително важна тема – справи ведливото възнаграждение на всички заети, подчерта столичният кмет и припомни за вече постигнати увеличения на възнагражденията в областите транспорт, култура и образование. „Сега се радвам и че за здравеопазването можем да направим тази тъй важна крачка“, каза още той.

Васил Терзиев обърна внимание, че с Министерския съвет са водени

активни разговори да бъдат осигурени средствата и да бъдат изплатени по правилния начин. Постигната е целта за основната заплата от 1890 лева, уточни той.

Кметът поясни, че е бил внимателен в подхода в тази ситуация, за да не се отвори голям системен проблем. Обясни и на синдикатите, че е много популистско и удобно да се вмени на Общината да доплаща за държавно делегираните дейности, за да се използва справедливият гняв на хората за проблеми, които са се трупили години наред, но

това само прави системният проблем още по-дълбок, коментира Терзиев. Той подчерта, че затова настояването е било държавата да влезе в ролята си.

Според него иначе това би отворило вратата в тази ситуация, за да не се отвори голям системен проблем. Обясни и на синдикатите, че е много популистско и удобно да се вмени на Общината да доплаща за държавно делегираните дейности, за да се използва справедливият гняв на хората за проблеми, които са се трупили години наред, но

В системата на детското и училищното здравеопазване са заети 2000 души, като синдикатите настояваха за 35% увеличение на възнагражденията, или основната заплата от 1350 лв. да се увеличи на 1890 лв. Първоначално кметът каза, че исканията им могат да бъдат удовлетворени, но частично. Сред обявените искания беше и увеличаване на средствата за работно облекло от 450 на 500 лв. годишно, както и ръст на размера на обезщетението при пенсиониране до девет брутни месечни възнаграждения.

По данни на Евростат: И трите региона в ЕС с най-висока смъртност са в България

Европейската статистическа служба Евростат показва обобщени данни за смъртните случаи в общността през 2021 г. Според тях в ЕС са регистрирани 5,3 млн. смъртни случая, като основна причина за тях са заболяванията на кръвообращението, рак и COVID. От Европейската статистическа служба Евростат уточняват, че сумарно тези три заболявания съставляват 65% от причините за смърт в общността през 2021 г.

Смъртните случаи, свързани с болести на кръвообращението, възлизат на 1,71 милиона през 2021 г. (32% от всички смъртни случаи). Ракът е втората най-честа причина за смърт, като на него се дължат 1,14 млн. случая (22% от всички).

На трето място се позиционира COVID – на коронавирусната инфекция се дължат 0,57 млн. смъртни случая (11% от всички).

Статистиките посочват още, че има и няколко други групи заболявания и състояния, които могат да бъдат открити като причини за смърт в страните от ЕС. Това са респираторните заболявания (0,32 млн. смъртни случая, 6% от всички), външни причини за заболяемост и смъртност (0,23 млн., 4% от всички), заболявания на храносмилателната система (0,21 млн., 4% от всички), психични и поведенчески разстройства (0,19 млн., 4% от всички), ендокринни, хранителни и метаболитни заболявания (0,17 млн., 3% от всички).

Стандартизираната смъртност от COVID през 2021 г. в ЕС е 115,5 на 100 000 души, сочат още данните на Евростат.

От службата посочват, че три области в ЕС са с най-висок стандартизиран коефициент на смъртност и те са в България. Това са Югозападен регион (коефициент 390,68), Северен централен регион (коеф. 387,33) и Североизточен регион (коеф. 366,75).

На обратния полюс с най-ниска стандартизирана смъртност са три области в Скандинавия – Pohjois-ja Itä-Suomi (коефициент 10,07) във Финландия и Sydänmark (коефициент 12,89) в Дания.

Лекции за заболявания, свързани с начина на живот, започват в МУ - Пловдив

Поредица открити лекции за заболявания, породени от рискови фактори, свързани с начина на живот, стартира Факултетът по обществено здраве на МУ - Пловдив. Те ще фокусират вниманието не само на академичната общност, но и гражданския сектор върху проблемите, които касаят болести, следствие

от вредни поведенчески навици. Началото е днес, 28 март от 13.30 часа в Учебен корпус 1.

„Бредата за здравето в резултат на поведението“ е темата на въвеждащата лекция на д-р Асен Меджидиев, който има редица публикации на тема УНГ и бронхология в български и международни издания. От

юли 2022 г. до юни 2023 г. той бе служебен министър на здравеопазването. От 2018 г. е председател на Столичната лекарска колегия към Български лекарски съюз. Д-р Меджидиев е част от екипа на УНГ отделението на болница „Пирогов“.

„Зависимостите като обществен проблем“ е оза-

главила лекцията си Светлана Йорданова, която има сериозен опит като секретар на Националния съвет по наркотични вещества и заместник-министър на здравеопазването, управител на фондация „За един чист живот“. В презентацията си тя ще постави акцент върху зависимостите от наркотици

и алкохол.

Лекцията на доц. д-р Станислава Харизанова – зам.-декан на Факултета по обществено здраве и ръководител на катедрата по хигиена, е свързана със „златните“ правила за здравословен начин на живот и значението им за профилактика на заболяванията.

4,25 млн. долара е цената на най-скъпото лекарство в света

4,25 млн. долара е цената на най-скъпото лекарство в света, съобщава CNN. Това е генна терапия за метакроматична левкодистрофия (MLD) Lenmeldy и беше одобрена от Американската агенция по храните и лекарствата (FDA) в понеделник, макар че е налична в Европа от 2020 г.

MLD е невродегенеративно заболяване, характеризиращо се с натрупване на сулфатиди в нервната система, черния дроб и бъбреците. Причинява се от липсата на ензим, наречен арилсулфатаза А и се унаследява. Около 40 деца с MLD се раждат в САЩ всяка година.

Бостънският институт за клиничен и икономически анализ (ICER), който оценява ефективността на разходите на нови лекарства, в окончателния си до-

клад от миналата година изчисли, че цената на Lenmeldy ще съответства на очакваните ползи за пациентите, ако е между 2,29 и 3,94 млн. долара.

Според главният медицински директор на ICER д-р Дейвид Ринд дори такава цена би си струвала, тъй като децата, които не са лекувани, обикновено умира в рамките на пет години след диагностицирането им. Първите пациенти, подложени на терапията, обаче вече са проследявани повече от 12 години и се развиват нормално. Реално обаче стойността на медикамента надхвърли горната граница с над 330 000 долара. „Когато става въпрос за толкова големи числа, хората обикновено не обръщат внимание, ако те се увеличат, но мисля, че тази цена вече е твърде висока“,

казва д-р Ринд.

Според д-р Боби Гаспар, съосновател и главен изпълнителен директор на производителите на Lenmeldy - Orchard Therapeutics, цената си струва, тъй като при първите пациенти продължават да се откриват генно модифицирани клетки, произвеждащи липсващия ензим. Според него високата цена отразява големите ползи - освобождаване от инвалидизиращо или дори фатално заболяване. Същевременно това е и начинът да се възстановят високите разходи за разработване, тестване и производство на генните терапии.

Някои одобрени генни терапии за редки заболявания вече са изчезнали, защото компаниите, които са ги създали, не са могли да направят достатъчно пари, за да останат в бизнеса. Orchard

Therapeutics също се бори с трудности да задържи на пазара предишна генна терапия, която е разработила, тъй като в противен случай пациентите ще останат в безизходна.

Според експертите по здравна политика, тъй като списъкът с генни и клетъчни терапии с впечатляващи цени расте, това може да натовари държавите и частните застрахователи и в крайна сметка да ограничи достъпа на пациентите, ако плановете започнат да изключват тези терапии от пакетите си.

Преди Lenmeldy продуктът с най-висока цена беше Hemgenix - генна терапия за лечение на хемофилия В. Лекарството беше одобрено в САЩ през 2022 г., а цената му е 3,5 млн. долара за еднократно лечение.

ХРИСТИЯНИ

Ежеседмичен църковен вестник. Издание на "100 вести"
и Архиепископско наместничество - Габрово

Четвъртък, 28 март 2024 г., година XX, брой 13 (948)

Консултант на изданието:
Архиепископско наместничество - Габрово

Великотърновският митрополит Григорий освети Камбанарията - символ на църквата „Св. Благовещение“

НА БЛАГОВЕЩЕНИЕ Негово Високопреосвещенство Великотърновският митрополит Григорий освети камбанарията – символ на храм „Св. Благовещение“ в Габрово.

ВЪЗПОМЕНАТЕЛНИЯТ СИМВОЛ на храм "Свето Благовещение" е изграден с помощта на дарител – Нели Мянкова Гунева, и подкрепата на Общински съвет – Габрово, който одобрява предложението на г-жа Гунева в края на декември 2022 година.

През 30-те години на XIX век архимандрит Йосиф Соколски основава два манастира в Габровския край – „Успение Пресветия Богородици“ в местността Соколски манастир и Девическия манастир „Свето Благовещение“ в Габрово

Девическият манастир е ценен исторически паметник, просъществувал 123 години, прибярзано е разрушен при прилагане на градоустройствения план на Габрово (1959 г.).

Основите на манастира са положени без разрешение на властта (1836 г.). Султанският ферман е издаден едва през 1839 г. благодарение усилията на архимандрит Йосиф Соколски, основател на манастира. Текстът на фермана е в защита на вече съществуващ манастир в махала Чимлекчи (Грънчарска).

ИГУМЕНА ЗИНОВИЯ уведомява търновския митрополит през 1907 година за следното: „Опасност за светлата обител - готви се план за постройка на голямо здание (библиотека и салон за театър)“.

Място не достигало и за улица по градския план. През 1921 г. манастирът отстъпва от земята си „за площад пред театъра – почти цялата градина, бахчийка, посадена с плодни дръвчета...“.

С разрастването на Габрово на левия бряг на реката постепенно се оформя културният център на града. През 1929 г. се повдига въпрос за „утвърдения през 1908 г. план на Габрово, отново се отчуждава част от дворното манастирско място за построяване на Телеграфо-пощенска станция (старата поща, днес РБ „Априлов-Палаузов“). Това става по времето на кмета Илия Кожухаров.

В края на 1929 г. управата на манастира иска разрешение от Великотърновската митрополия да се построи пансион за девици. Изтъква се аргумента, че „уреден от родната църква, неговото значение изтъква не само от възпитателно и религиозно гледище, но и от гледна точка на запазването ни като нация“. По-късно в писмо от 9 май 1934 г. до министъра с молба за помощ от 50 000 лв. монахините... „водени от чист и възвишен патриотизъм“, се нагърбили с тежката задача – създаването на първи по рода си в България пансион за девици.

В средата на юни 1930 г. комисия (председател – игумения Зиновия) по построяването на пансиона одобрява плановете на проектанта арх. Стефан Олевков. Той възлага цялата работа по изготвяне книгата, детайлите и пр., както и ръководството на новостроящия се Девически пансион на архитектурно-строително бюро на арх. Никола Гръблев.

Строежът започва през 1930 г. и манастирът влага всичките си средства – около 1 млн. лева.

Девическият пансион е тържествено открит в Деня на народните будители - 1 ноември 1937 г.

ПРЕЗ 1955 година в една от манастирските килии е уредена музейна сбирка с икони, старопечатни и богослужебни книги, снимки, документални и веществени реликви като джобното ножче на Васил Левски (изпуснато при едно от гостуванията му в манастира, където е имал скривалище - излизащо към реката); черепа, сабята и пръстена на войводата на габровските априлци Цанко Дюстабанов; първата плетачна машина на Йордана Татарлиева, при която са се учили на ръчно плетачество монахините; църковна утвар и други.

ПРЕЗ 1842 година са завършени килиите в източното крило и започва строежът на църквата – кръстокуполна, завършена през 1846 г. Фреските на църквата са дело на калоферския живописец Антон Хр. Вараки (около 60-те години на XIX век). Гордостта на храма са двете забележителни икони на Захари Зограф „Св. Богородица“ и „Иисус Христос“.

Манастирът е имал и други имоти в Габрово – три къщи, дюкян на ул. „Априловска“ (нает от шивача Христо Кашев), една фурна, давана под наем.

През 1950 г. е построена работилница за тамян, в която сестрите през свободното си време пакетирали тамян за цялата страна.

Снимки Рагослав Първанов, текст Вела Лазарова

По следите на индианските цивилизации - Мексико и Гватемала

продължава от брой 56

След Флорес трябваше да се върна в Мексико и за мое съжаление това трябваше да стане отново през Канкун. За целта бях купил билети по интернет за два самолетни полета: първият от Флорес до столицата Гватемала Сити, а вторият – от Гватемала Сити до Канкун.

Първият беше доста ранен – в 07:20 ч. Това означаваше, че около 5 ч сутринта трябваше да бъда на летището във Флорес. Заявих такси от предния ден и когато сутринта излязох пред хотела, то вече ме чакаше. Платих му в долари, защото бях свършил гватемалските кетцали. Но когато стигнах до летището (то е доста малко), се оказа, че още е затворено. След няколко минути отвътре се показа една лелка, която отключи вратата и аз влязох. Бях

единственият в цялата зала. Служителите започнаха да пристигат един по един. Моят полет беше първият за деня, но службите никак не си даваха зор.

Чакайки, присъствах на малък импровизиран ритуал. Бяха получили нови клетки (тестери) за проверка на размерите на нечекирания багаж – за по-големия и за малкия (ръчната чанта), които поставиха на видимо място, а старите прибраха. Щом суетнята наоколо угихна, аз проверих багажите си – и двата бяха в нормите.

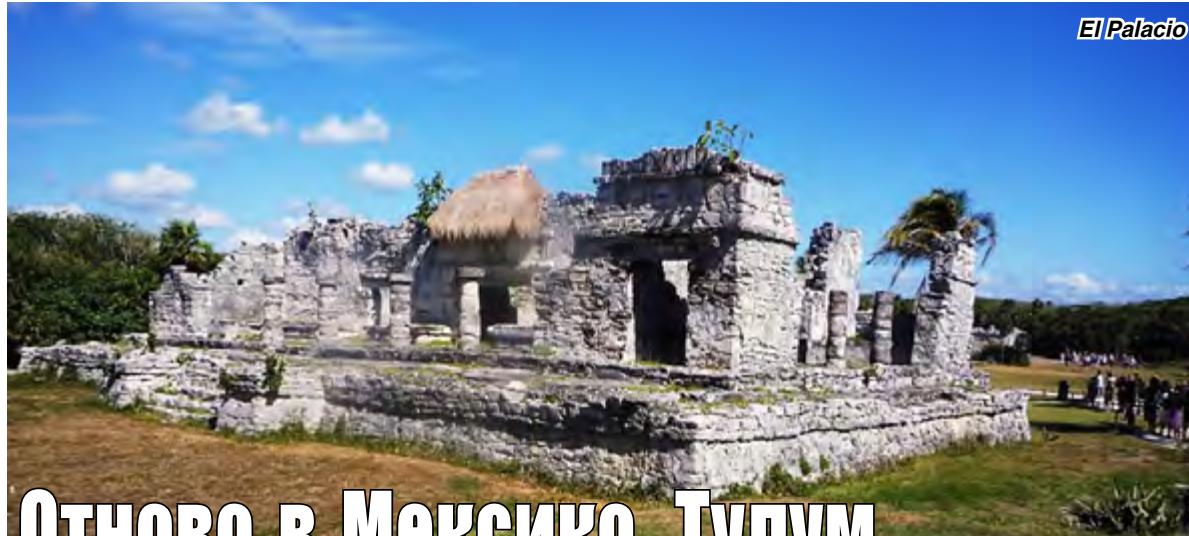
По едно време служителите започнаха да си заемат местата и подготовката за полета започна. Показах си телефона с бордната карта, но се оказа, че документи, показани на телефон, не признават. Върнах се, за да мина на гишето

за чекиране. Попаднах на служител, който беше любезен, но пък не ми спести никаква формалност. Поиска резервациите за останалите самолетни полети и за всички хотели до края на пътуването ми. Накрая ми издаде бордна карта, но тя беше на тънък лист, а не на картонче, както обикновено. Когато се озовах в залата с вратите (гейтовете) към самолетите, се оказа, че на летището нямаше абсолютно никакъв самолет. Часът на полета приближаваше, но навсякъде цареше пълно спокойствие. По едно време отнякъде кацна самолет, от него слязоха пътници и след около час се отправихме на собствен ход, т.е. пеша, към същата машина. Полетът беше кратък и скоро бяхме на летището в Гватемала Сити. То е много по-голямо, но и там организацията

не се отличаваше особено от провинциалното ниво.

На информационните табла беше обявен гейта, от който трябваше да се отправим за нашия полет до Канкун. Насочих се към съответното място, но по пътя към него информацията за нашия полет изчезна от дисплеите за излитащи самолети. Наложих се да се обърна към някакъв служител. Той не знаеше нищо, но поне намери такъв, който знаеше. Осведомиха ме за новия гейт и аз се отправих нататък, но и вторият полет се очертаваше със значително закъснение. И на това летище не гъмжеше от самолети. Накрая, след повече от два часа закъснение, се качихме в същия самолет, с който долетях от Флорес, за да излетим с него за Канкун. Полетът до там беше нормален, но

проблемите започнаха след кацането. Миграционните власти на летището в Канкун работят толкова бавно и с такова пренебрежение към чаканите на огромни опашки пред техните гишета, че на няколко пъти предизвикваха бурно и шумно недоволство на пътниците, пожелали да влязат в Мексико. Бюрокрацията на миграционните служители добави още два часа към закъсненията на полетите. Най-сетне напуснах летището в Канкун, за да взема автобус до град Канкун, откъдето трябваше да отпътувам до Тулум, град на Карибско море. Имах предварително купен по интернет билет за Тулум, но закъснението ми беше вече станало толкова голямо, че бях изпуснал този автобус. Наложих се да купя нов билет за друг, доста по-късен автобус. *продължава на стр. 1*

El Palacio del Gran Senor

ОТНОВО В МЕКСИКО. ТУЛУМ

продължава от страница 1

Ден по-късно се отправих към руините на стария град, които са на около 3 км от хотела. Тулум е единственият град на майте, който те са построили на море. Предполага се, че е имал пристанище, чрез което се е осъществявала активна търговия с народите от Централна Америка. Градът е разположен на скали, издигащи се на 12 м над карибския бряг, което е осигурявало сигурна защита откъм морето. Останалата част е оградена от крепостни стени високи от три до пет метра при дебелина около 8 м. Той е един от малкото градове на майте, които са имали защитни стени, а те може би са дали и неговото име, защото се предполага, че Тулум означава „ограден град“. Той е един от най-късните градове, построени и обитавани от майте, достигнал разцвета си през XIII в. – XV в. Навярно разположението му на море е главната причина да бъде първият тежен град, открит от испанците още през първата половина

Пирамидата El Castillo, главният храм в Тулум

на XVI в. Продължил е съществуването си още около 70 години, но след това бързо запада и се обезлюдява. Смята се, че причина за това са заразните болести, които испанците са пренесли в новите земи.

Денят беше събота и когато отидох до касата, наложи се да се наредя на дълга опашка за билети. Но поне не беше скучно. Няколко пъти се появяваха игуани, които

никак не се притесняваха от хората. Пълзяха по каменните зидове наоколо, спускаха се почти по телата на хората, които имаха някакви офиси на открито. Но и хората явно бяха свикнали и не се впечатляваха от близкото присъствие на пълзящите, дори и на моментните им съприкосновения с тях.

Навлизайки в стария град на майте, имах възможност да установя, че

той е значително по-малък по площ от големите Чичен Ица, Тикал, Паленке, Ушмал, а и от другите им градове, които вече бях посетил. Нямаше и огромните пирамиди, които се виждаха на другите места, но пък не липсваха впечатляващи руини на храмове, жилища, стени.

Най-голямата структура тук е замъкът El Castillo, пирамида, висока 7,5 м. Построен е върху по-стара сграда, а дострояването му вероятно е ставало на етапи. Предполага се, че част от него е изпълнявала и функцията на фар, насочващ влизачите в пристана канута. Почти залепен до северната му страна е Templo del Dios Descendente (Храм на Слизачия Бог). Той се състои от една стая с единствена врата на запад, към която води тясно стълбище, построено върху по-стар храм.

На изток от El Castillo е Templo de los Frescos (Храм на фреските), който представлява галерия на два етажа, втората значително по-малка. По фасадата му има изобразения на фигурки на

маянския „Бог на гмуркането“, важен бог в този град. Смята се, че храмът е използван като обсерватория за изучаване на движението на слънцето.

Друга важна сграда тук, от която са останали впечатляващи руини, е El Palacio del Gran Senor (Двореца на Великия лорд). В нея са живели управниците на Тулум. Състои се от няколко големи помещения с плоски покриви, поддържани

от колони.

На най-издадения в морето нос, почти на ръба на скалата, се издига внушителният Templo del Dios del Viento (Храм на Бога на вятъра). Той е светилище с малък олтар, което се е използвало за религиозни ритуали до 1924 г. Преданието разказва, че в горната част на сградата е имало специално направен отвор, който при приближаване на ураган е изда-

вал писклив звук, предупреждаващ жителите на града за приближаващата опасност.

Повечето от руините стоят зад огради и достъпът до тях е невъзможен. А като се има предвид и не особено доброто ниво на информация, което важи почти навсякъде в Мексико, много от руините тук не ни разказват нищо за себе си.

продължава в четвъртък

Templo del Dios Descendente (Храм на спускащия се Бог)

Templo del Dios del Viento (Храмът на Бога Вятър)

Из руините на стария Тулум